

27.02.2018

Uzman - Berkalp Kaya
berkalp.kaya@und.org.tr

2018 YILI OCAK AYI TAŞIMACILIK İSTATİSTİKLERİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Türk araçlarının taşımacılık yaptığı ülkelerin harita üzerinde gösterimi.

İHRACAT TAŞIMALARI

2017 yılını 1.250.067 taşıma ve %4 büyüme ile kapatmıştık. 2018 yılı Ocak ayında Türk araçlarının toplam ihracat taşıma sayısı 99.205 adet oldu ve bir önceki senenin aynı dönemine göre %1 büyüme sağlandı. Suriye’de Zeytin Dalı operasyonunun devam ediyor olması sebebiyle Suriye’ye yapılan taşımalarda %24 oranında bir düşüş yaşanmış olsa da önümüzdeki aylarda güvenliğin tamamen sağlanması ile birlikte çok ciddi oranlarda artışların olacağı öngörülmektedir. Geçen yıl ilk 3 aylık dönemde hızlı başlayan Irak pazarı bu yıl geçen yıla oranla %6 düşüş gösteriyor olsa da bunun önceki yıl seviyelerine çıkacağı ve ilerleyen dönemlerde de artışa geçeceği düşünülüyor. Irak ve Suriye’deki düşüş Ortadoğu ülkeleri toplamını da etkilediği için Ortadoğu’da %9 düşüş olduğu görülüyor.

Avrupa ülkelerinde toplamda %8 oranında bir artış olduğu görülüyor, Özellikle komşu ülkelerde Romanya %27, Yunanistan %22, Bulgaristan %21 olmak üzere artışlar dikkat çekmektedir. Polonya, Macaristan ve Avusturya gibi Orta Avrupa ülkelerinde %25’e varan artışlar görülüyor.

2017 yılında Nahçıvan ve Azerbaycan’a yapılan ihracat pazarında azalış görülmüştü 2018 yılında ise Nahçıvan’a %343, Azerbaycan’a ise %29 artış olduğu görülmektedir. Gürcistan’a ise %12 düşüş olduğu görülüyor, Gürcistan plakalı taşıtların paylarını %32’den %43’e çıkartmış olmaları dikkat çekmektedir. Gürcistan’a yapılan ihracatta Türk araçlarının payları düşmekte ve Gürcistan plakalı araçlar pazarda yükselişe geçmiştir. Türkmenistan’a yapılan taşımalarda ise %62 oranında ciddi düşüş olduğu görülmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalarımızda Türkmenistan’daki mevcut projelerin tamamlanması ve aynı ölçekte yeni projeler olmaması ihracat taşımalarımızı etkilemektedir. Bunun dışında Türkmenistan ihracat pazarına bakıldığında Türkmenistan araçlarının paylarını %8’den %26’ya çıkarttıkları görülmektedir. Türkmenistan taşımaları düşüşe geçmesine rağmen Özbekistan taşımalarında ise %57 oranında artış yaşanıyor. Türkmenistan pazarındaki azalışın Özbekistan’da artan Pazar ile Türki cumhuriyetlerin toplamda geçen yıla yakın taşımalarda seyrettiği ve pazar güzergâhlarının değiştiği söylenebilir.

TÜRK ARAÇLARININ İHRACAT TAŞIMA SAYILARI										
GİTTİĞİ ÜLKE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.17	Oca.18	Değişim	PAY
İRAK	580.613	605.538	558.979	473.997	436.364	468.796	38.624	36.402	-6%	36,69%
SURİYE	14.449	56.434	122.544	168.287	154.330	149.836	12.569	9.571	-24%	9,65%
ALMANYA	87.889	85.577	87.532	89.970	94.404	96.418	7.806	7.877	1%	7,94%
İRAN	31.035	22.596	33.585	38.669	48.385	49.833	4.228	4.299	2%	4,33%
İTALYA	37.776	40.620	41.842	43.222	43.120	44.684	3.739	3.804	2%	3,83%
NAHÇIVAN	40.468	60.056	26.604	33.920	57.567	40.756	1.040	4.608	343%	4,64%
GÜRCİSTAN	78.573	60.782	45.192	36.475	43.338	40.157	2.617	2.309	-12%	2,33%
ROMANYA	28.136	23.830	23.849	23.229	29.307	33.552	2.504	3.185	27%	3,21%
AZERBAJCAN	22.412	37.558	50.805	35.207	26.553	31.358	2.090	2.686	29%	2,71%
FRANSA	28.204	27.884	27.237	29.652	31.142	30.755	2.837	2.818	-1%	2,84%
TÜRKMENİSTAN	25.415	28.231	34.094	32.844	28.052	24.770	2.361	902	-62%	0,91%
BİRLEŞİK KRALLIK	17.088	17.059	16.802	17.608	20.456	20.843	1.584	1.514	-4%	1,53%
İSPANYA	8.165	10.514	11.582	14.106	15.393	18.709	1.467	1.523	4%	1,54%
YUNANİSTAN	16.977	16.204	17.744	15.965	17.640	18.440	1.278	1.562	22%	1,57%
BULGARİSTAN	12.355	11.973	13.399	13.145	15.169	15.590	1.242	1.504	21%	1,52%
HOLLANDA	12.012	10.632	11.639	12.845	13.100	13.999	1.223	1.276	4%	1,29%
POLONYA	9.812	9.217	10.366	11.131	13.792	13.618	1.250	1.421	14%	1,43%
ÖZBEKİSTAN	5.034	7.850	7.809	6.907	9.048	11.984	710	1.113	57%	1,12%
RUSYA FEDERASYONU	11.586	12.360	13.733	11.620	300	8.704	89	1.136	1176%	1,15%
BELÇİKA	8.086	7.928	8.288	7.216	7.963	8.197	629	620	-1%	0,62%
DİĞER ÜLKELER	85.371	87.932	94.662	82.190	100.154	109.068	8.358	9.075	9%	9,15%
TOPLAM	1.161.456	1.240.775	1.258.287	1.198.205	1.205.577	1.250.067	98.245	99.205	1%	

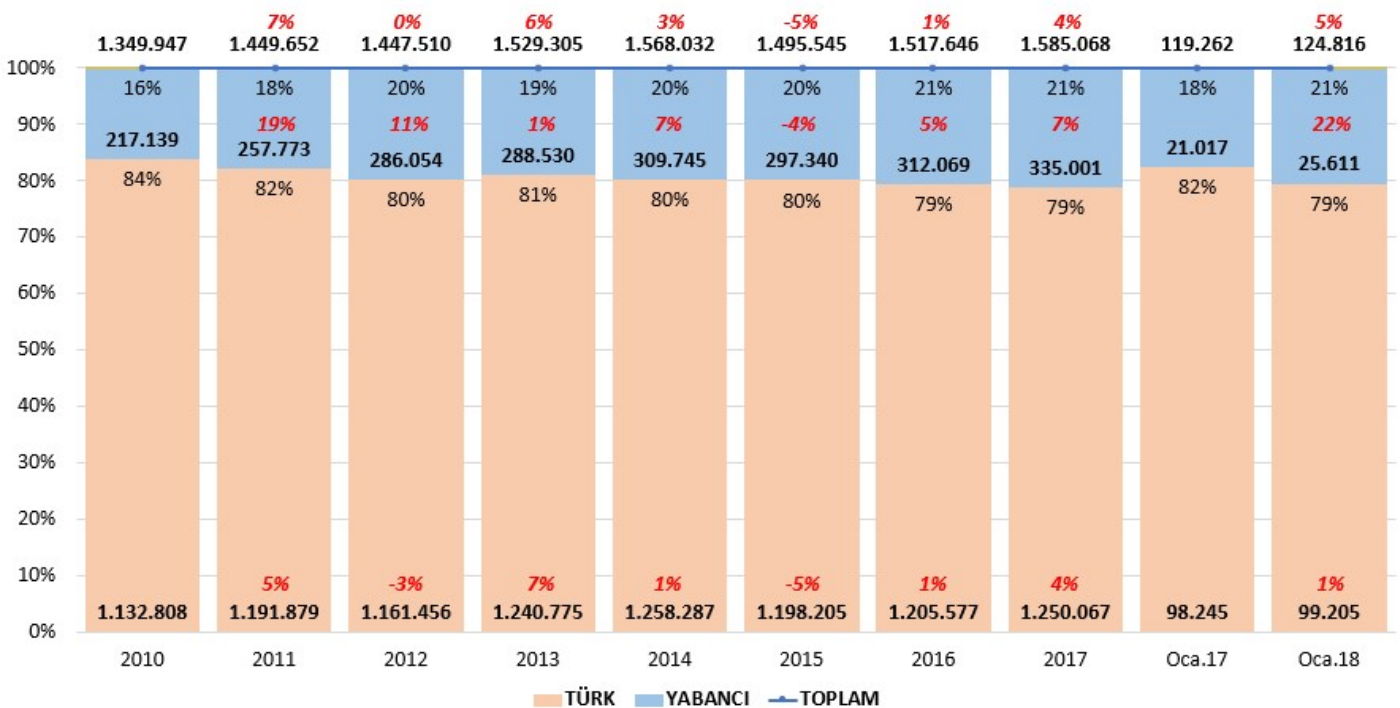
Nahçıvan, Dilucu sınır kapısından yapılan çıkış sayılarını vermektedir.

Rusya'ya yapılan ihracat taşımalarında diğer yıllara göre en yüksek sayıya 2018 yılı Ocak ayından 1.136 adet taşıma ile ulaşılmıştır. Ümit ediyoruz ki Rusya'da başta kota sorunu olmak üzere, sürücü vizesi sorunu ve domates ihracatındaki yetkili firma sayısı sorunu çözüme kavuşturulursa rekor seviyelerde taşımalar gerçekleşebilir. BDT ve Orta Asya ülkeleri toplamında %34 oranında artış olması oldukça sevindiricidir.

İHRAÇ TAŞIMALARDA TAŞITIN BAYRAĞINA GÖRE TÜRK-YABANCI PAZAR PAYLAŞIMI										
TAŞIT ÜLKESİ	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.17	Oca.18	Pay	Değişim
TÜRKİYE	1.176.557	1.255.115	1.258.287	1.198.205	1.205.577	1.250.067	98.245	99.205	79,48%	1%
YABANCI	286.052	288.529	309.744	297.340	312.069	335.001	21.017	25.611	20,52%	22%
BULGARİSTAN	62.383	60.905	62.222	61.240	62.386	65.373	3.764	4.929	19,25%	31%
İRAN	33.464	33.866	32.161	31.143	39.893	38.918	3.042	3.618	14,13%	19%
ROMANYA	25.054	28.237	32.527	31.741	32.469	35.621	2.122	2.607	10,18%	23%
GÜRCİSTAN	16.471	20.146	26.126	25.244	25.348	27.728	1.587	2.057	8,03%	30%
KKTC	15.468	15.821	18.105	19.128	19.801	23.171	1.646	1.826	7,13%	11%
MAKEDONYA	13.079	14.228	17.715	16.870	16.828	18.055	1.058	1.370	5,35%	29%
UKRAYNA	12.157	13.555	14.443	12.042	15.100	15.142	913	1.025	4,00%	12%
SİRBİSTAN	5.883	7.360	9.215	11.016	12.715	15.062	749	945	3,69%	26%
POLONYA	8.813	8.782	10.424	11.386	11.523	12.478	849	912	3,56%	7%
MOLDOVA	14.284	14.242	14.068	9.683	11.053	9.918	641	600	2,34%	-6%
DİĞER ÜLKELER	78.996	71.387	72.738	67.847	64.953	73.535	4.646	5.722	22,34%	23%
GENEL TOPLAM	1.462.609	1.543.644	1.568.031	1.495.545	1.517.646	1.585.068	119.262	124.816		5%

Ocak ayında Türkiye'den yapılan ihracat taşımalarında Türk araçları %1 artış gösterdiler fakat Yabancı araçlar ise %22 gibi ciddi bir oran ile artış gösterdiler. Genel toplamda ise %5 artış yaşandı. Yabancı araçların payı %21, Türk araçların payı ise %81 olarak gerçekleşmiştir. Türk araçlarının payı geçen yıl Ocak ayında %82 seviyesinde iken bu yıl yabancı araçların da ihracat taşımalarında sayılarını artırması ile Türklerin taşımacılıktaki Pazar payları düşmektedir. Yabancı taşımacılar arasında başta Bulgaristan, İran, Romanya ve Gürcistan araçları olmak üzere ciddi oranlarda artışlar yaşanmıştır.

İHRAÇAT TAŞIMA SAYILARI - PAY VE DEĞİŞİMLER (2010-2018)

İTHALAT TAŞIMALARI

İTHAL TAŞIMALARDA TAŞITIN BAYRAĞINA GÖRE TÜRK-YABANCI PAZAR PAYLAŞIMI									
TAŞIT ÜLKESİ	2015	2016	2017	Değişim	Pay	Oca.17	Oca.18	Değişim	Pay
TÜRKİYE	425.029	370.325	453.678	23%	66,47%	25.782	32.713	27%	63,77%
TOPLAM YABANCI	200.488	212.965	228.819	7%	33,53%	15.351	18.584	21%	36,23%
İRAN	32.354	43.291	47.494	10%	20,76%	3.445	4.243	23%	22,83%
BULGARİSTAN	48.685	48.855	52.984	8%	23,16%	3.071	4.437	44%	23,88%
ROMANYA	23.295	23.063	24.815	8%	10,84%	1.745	1.887	8%	10,15%
SİRBİSTAN	8.269	9.404	11.708	25%	5,12%	751	864	15%	4,65%
POLONYA	11.375	11.626	11.714	1%	5,12%	872	907	4%	4,88%
UKRAYNA	7.710	8.411	8.698	3%	3,80%	386	799	107%	4,30%
MAKEDONYA	8.679	7.536	8.278	10%	3,62%	466	539	16%	2,90%
ALMANYA	4.961	5.374	6.449	20%	2,82%	430	448	4%	2,41%
MACARİSTAN	6.096	5.551	5.798	4%	2,53%	365	413	13%	2,22%
SLOVAKYA	4.808	5.367	6.140	14%	2,68%	433	519	20%	2,79%
DiĞER ÜLKELER	44.256	44.487	44.741	1%	19,55%	3.387	3.528	4%	18,98%
Genel Toplam	625.517	583.290	682.497	17%		41.133	51.297	25%	

İthalat taşımalarında genel toplamda %25 artış olduğu görülüyor, Hem Türk araçları %27 artış ile hem de Yabancı araçlar %21 artış ile İthalat yönünde taşıma sayılarını artırıyorlar, Geçen yıla göre Yabancı araçlar daha yoğun bir artış sağladıkları için Pazar payında da %33'den %36'ya kadar oranlarını artırmış durumdadır. İthalat taşıması yapan Yabancı araçların başında Bulgaristan hemen ardından ise İran gelmektedir.

TÜRK ARAÇLARININ YÜKLEME ÜLKELERİNE GÖRE İTHAL TAŞIMALARI							
YÜK ALINAN ÜLKE	2015	2016	2017	Değişim	Oca.17	Oca.18	Değişim
ALMANYA	105.205	99.425	98.134	-1%	6.809	7.109	4%
IRAK	99.460	24.989	88.023	252%	1.212	4.449	267%
İTALYA	48.356	55.827	62.917	13%	4.441	3.808	-14%
FRANSA	22.725	26.699	31.961	20%	2.201	2.537	15%
ÖZBEKİSTAN	6.317	9.039	9.766	8%	511	1.103	116%
YUNANİSTAN	11.288	10.599	12.878	22%	671	985	47%
ROMANYA	10.557	12.113	14.160	17%	704	914	30%
POLONYA	7.708	10.683	11.157	4%	782	892	14%
HOLLANDA	7.306	9.137	9.292	2%	660	816	24%
BULGARİSTAN	6.868	9.409	8.901	-5%	723	777	7%
DiĞER ÜLKELER	99.239	102.405	106.489	4%	7.068	9.323	32%
TOPLAM	425.029	370.325	453.678	23%	25.782	32.713	27%

Türk araçlarının İthalat taşımalarında yük aldığı ülkelere bakıldığında ilk sırada 7.109 adet taşıma ile Almanya gelmektedir. İkinci sırada ise Irak gelmektedir ve her ay artış eğiliminde olmaya devam etmektedir. Ocak ayı karşılaştırmasında Irak'tan %267 oranında artış ve 4.449 adet İthalat taşıması gerçekleştirilmiştir.

Avrupa ülkeleri arasında tek düşüşün yaşandığı ülke İtalya'da %14 oranında olmaktadır. Diğer dikkat çeken ülke ise %116 artış ile Özbekistan olmaktadır. İhracat taşımasında da ciddi artış görülen Özbekistan'ın İthalat yönünde de artış göstermesi, önümüzdeki dönemlerde Özbekistan'ın öneminin artacağı yönünde yorumlanmaktadır.

TRANSİT TAŞIMALAR

Türkiye üzerinden yapılan Transit taşımalar incelendiğinde ise Türk ve Yabancı araçlarının İran, Irak, Gürcistan, Azerbaycan, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan başta olmak üzere komşu ülkelere taşımalar yapıldığı görülmektedir. Yoğun olmamakla birlikte İtalya, Almanya, Hollanda, Fransa gibi gelişmiş ülkelere de transit taşımaların yapıldığı görülmektedir. Transit taşımaları ülkemiz üzerinden yapan araçlar ise gene yoğunlukta olarak İran, Bulgaristan ve Gürcistan gibi komşu ülkeler olmaktadır.

Türkiye'den TRANSİT Dolu Çıkış Yapan Taşıt Ülkeleri								
TAŞIT ÜLKESİ	2014	2015	2016	2017	Değişim	Oca.17	Oca.18	Değişim
TÜRKİYE	48.507	56.867	47.567	56.013	18%	4.169	4.272	2%
İRAN	28.807	28.371	32.179	34.180	6%	2.398	2.905	21%
BULGARİSTAN	5.237	4.274	3.273	3.742	14%	217	233	7%
GÜRCİSTAN	3.769	3.361	3.203	2.806	-12%	175	160	-9%
ALMANYA	2.057	2.648	1.361	1.639	20%	155	122	-21%
ROMANYA	1.329	886	561	510	-9%	24	36	50%
LÜBNAN	566	2.053	1.432	1.573	10%	85	65	-24%
AZERBAYCAN	959	1.523	1.432	1.342	-6%	21	95	352%
SURİYE	4	140	127	144	13%	13	4	-69%
POLONYA	877	828	430	403	-6%	35	21	-40%
FRANSA	965	833	355	348	-2%	44	9	-80%
DIĞER ÜLKELER	5.345	5.744	4.640	4.974	7%	339	323	-5%
Genel Toplam	98.422	107.528	96.560	107.674	12%	7.675	8.245	7%

BOŞ GİRİŞLER

TÜRKİYE'ye BOŞ GİRİŞ Yapan Araçlar								
Taşıt Ülkesi	2014	2015	2016	2017	Değişim	Oca.17	Oca.18	Değişim
TÜRKİYE	932.356	899.046	873.613	904.929	4%	72.718	69.455	-4%
YABANCI	151.082	136.198	129.287	125.093	-3%	7.743	10.238	32%
GÜRCİSTAN	25.558	24.788	23.474	25.473	9%	1.630	2.138	31%
KKTC	13.492	14.162	14.990	18.760	25%	1.165	1.393	20%
BULGARİSTAN	19.587	18.642	18.419	17.778	-3%	1.083	1.380	27%
ROMANYA	10.961	8.743	9.108	9.983	10%	510	1.028	102%
MAKEDONYA	9.527	8.755	9.315	9.803	5%	744	978	31%
IRAK	13.250	8.142	5.440	7.269	34%	266	465	75%
UKRAYNA	6.582	4.680	6.636	6.175	-7%	558	421	-25%
MOLDOVA	8.311	4.906	6.461	5.464	-15%	451	418	-7%
AZERBAYCAN	3.904	4.881	3.536	3.797	7%	163	327	101%
RUSYA FEDERASYONU	4.795	4.099	1.194	2.326	95%	84	298	255%
DIĞER ÜLKELER	35.115	34.400	30.714	18.265	-41%	1.089	1.392	28%
Genel Toplam	1.083.438	1.035.244	1.002.900	1.030.022	3%	80.461	79.693	-1%

Türkiye'ye yapılan Boş girişler incelendiğinde ise Türk araçlarının aylık ~70.000 civarından Boş giriş yaptığı görülüyor, bu araçların yaklaşık 50.000 adeti Suriye ve Irak'tan gelmektedir. Yabancı araçlar ise ~10.000 adet boş giriş yapıyor ve bu araçların başında Gürcistan, Bulgaristan, Romanya, Makedonya gelmektedir. KKTC araçları çoğunlukla Türkiye'ye Boş giriş yapıyor fakat üçüncü ülke taşımaları yapmıyor sadece kendi ülkelerine taşımacılık yapıyorlar. Türk araçları boş giriş sayılarını düşürmesine rağmen Yabancı araçlar %32 oranında boş girişlerini artırmışlardır.